

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro}. 87.

3. Sierpnia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z *Wiédnia* d. 23. *Lipca*. —

Gazeta Parny z d. 13. *Lipca* zawiera o wieździe i pobycie NN. Cesarstwa Austriackich w pomienioném mieście następujące wiadomości:

»NN. Cesarstwo Austriaccy wraz z Wice-Królestwem, Arcy-Xięciem Franciszkiem Karolem i jego dostojną Małżonką, Arcy-Xiężną Zofią, ziechali w d. 9. *Lipca* do Sacea nad rzeką Po, gdzie przez Xiężnę przyięci udali się do Zamku Colorno na obiad, z kąd po oglądaniu znajdujących się tamże osobliwości poiechali do Villi Hrabiego G. Bertioti, a z tąd znowu po nieakięchwili odprawili wiażd swój do Parny przy odgłosie dzwonoń, huku dział i radosnych okrzykach mnóstwa zebranego ludu. Wieczorem udali się NN. Cesarstwo wraz z Xiężną do teatru przyięci tamże od licznie zebranej publiczności oznakami radości i uszanowania.«

»Dnia następującego, w *Niedzielę* 10. *Lipca*, słuchali NN. Cesarstwo nabożeństwa w Xiężęcym kaplicy Ś. Ludwika, oglądali potém dwa pyszne malowidła w byłém klasztorze Sgo. Pawła, z których jedno jest ręki Correggia, drugie ręki nieznaney równie wielkiego mistrza. Z tąd udali się NN. Cesarstwo do Gabinetu starożytności i biblioteki Xiężęcę, w której oglądali szacowny zbiór kodexów Hebrejskich sławnego Opatu de Rossi; poczem te Nayiasniejsze Osoby zwiedziły obszerny amfiteatr Farnezych, galerię Xiężęcą, a potém obeyrzały oficinę Bodoniego i nowo rozpoczętą budowę teatru, poczem powrócili do pałacu Xiężęcę i w towarzystwie Xięcia Modeny, rano tego dnia przybyłego, obiadowali. Po obiedzie NN. Cesarstwo w towarzystwie Arcy-Xiężąt i ich Małżonek odwiedzili Xiężniczkę Antoninę Bourbon, Siotrzenicę Cesarza Jegomości, w klasztorze Urszulanek, zabawiwszy tamże więćcy iak godzinę, a potém oglądali dóm wychowania szlacheckiego u Ś. Katarzyny, Kollegium Lalatta i Akademii u Zamku. Za powrotem do pałacu były wielkie pokoie u Dworu, na których przedstawieni byli zawierzycielnieni na Dworze Xiężęcym zagraniczni Ministrowie, mianowicie: Cesarzsko-Rossyyski nadzwyczajny Poseł, Hrabia Mocenigo; Król: Francuzki pełnomocny Minister, Margrabia de la Maissonfort i Król: Sardyński Poseł, Hrabia Castella-

fer, Po pokoich zaszczyticy nayiasniejsze Osoby swoiā obecnością bal dany w teatrze Xiężęcym.«

»Dnia następującego nayiasnieysi Goście zwiedzali publiczne instytuty i osobliwości, oglądali pyszne malowania *fresco* przez Augustyna Carracci, del Baglioni i Cignani w pałacu ogrodowym, obeyrzali domy chorych i opatrzienia, i byli w kaplicy zmarłych Panuiących z familii Farnezych i Bourbonoń przez Xiężnę wystawionā. Wieczorem udali się na przedstawienie opery: *il Crociato i Egitto*, przez Meyerbeera napisanęy.«

»Nazajutrz (d. 12. *Lipca*) o godzinie 6 1/2 rano opuścili NN. Cesarstwo Parnę, i poiechali przez Correggio do Modeny, odprowadzeni przez Xiężnę do Ilario na granicy Modenskięy.«

N. Pan przed odjazdem swoim z Parny racył Marszałka polnego Porucznika Hrabiego Neiperga, Kawalera honorowego przy boku Xiężny ozdobić Wielkim Krzyżem orderu Leopolda, a Barona Amelin de St. Marie, Jeneralnego Intendentu Xiężęcę Dworu, Krzyżem Kawalerskim tegoż orderu.

Gazeta Preszburzka zawiera następujący, z łacińskiego ięzyka przełożony List Nayiasniejszego Pana Seym Węgierski zwołuiący, przestany Stanom krajowym tegoż Królestwa:

»FRANCISZEK PIERWSZY, z Łaski Boży Cesarz Austrii, Król Apostolski Węgierski, Czeski, Galicyi i Lodomeryi, Arcy Xiężę Austrii i t. d. i t. d.«

»Rozumni i Rozstropni, Kochani Wierni! — Nie dla tego iedynie, abysiny szli za uczuciem Naszēy przychylności, lecz aby także uczynić zadosyc nayspokorniejszym prosbom Władz Państwa do Nas zaniezionym, postanowiliśmy, by Nayiasniejsza Cesarzowa, Karolina Augusta, Nasza naykochańska Małżonka, świętā Koronā Państwa na Królowę Węgierekā poświęconā, i według dotąd zachowywanego zwyczaju, uroczyscie była koronowanā. Do tego obrzędu poświęcenia i koronacyi Królowēy, mającego podług przepisów nastąpić; tudzież, by to, co do ustalenia pomysłności i wzrostu Naszego Królestwa Węgierskiego i onegoż wielonych krajów, na teraz i dla nayspóźniejszych potomkōw stōsownem i pożytecznem będzie się, Nam zdawało wpięść i oddać pod

)(

obrad, i przez to dać nowy dowód Naszego oycowskiego sposobu myślenia i przychylności ku Naszemu drogiemu Narodowi Węgierskiemu, postanowiliśmy wszystkim Stanom Naszego Królestwa Węgierskiego i do onego wcielonych krajów zapowiedzieć i ogłosić w Naszém wolném i Król: mieście Preszburgu Sejm, na którym przy pomocy Bożey osobiście znajdować się będziemy, a który przypadnie na szesnastą Niedzielę po Zielonych Świątkach w d. 11. Września terażniejszego roku. Śtósownie do tego zalecamy i rozkazujemy Wam wyraźnie z grona waszego zwyczajem dotąd zachowywanym, wybrać dwóch mężów, i to takich, którzy miłują spokojność i których obchodzi dobro publiczne, i takowych; iako Deputowanych na przepisany dzień, usuwając wszelkie usprawiedliwienia się odprawić i przystać. Atoli ci Deputowani wiedzieć mają, że wraz z innymi Prafatami, Baronami, Szlachtą i innymi Stanami Naszego pomienionego Królestwa na tym Sejmie znajdować się powinni; a wy będziecie się o to starali, aby ciż w przepisany czas pewnie i niezawodnie stanęli; w przeciwnym razie nastąpić ma kara wymierzona Jeneralnym wyrokiem Państwa. Z resztą zostawiamy Wam z Naszą Cesarzką Królewską Łaską naysłaskawiey przychylni.»

»Dań w Bergamo we Włoszech dnia 3go Lipca roku Pańskiego 1825.«

»FRANCISZEK *mp.*«

• • »Xiążę Franciszek Cohary *mp.*«
»Ignacy de Markus *mp.*«

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Indye Zachodnie.

Gazeta wychodząca w Port-au-Prince: *Pro-pagateur*, z d. 15. Maia, bardzo dotkliwie wyraża się względem sposobu, w jakim Wice-Prezydent Kolumbijski Santander mówił o przełożeniach Hayti Rządowi Kolumbijskiemu czynionych. Zawarcie przymierza obrony, podług ich wystawienia, było tylko podrzędne; szło więcęy, bo o powrócenie zaliczonych summ, które Pethion i Boyer dał Kolumbii. Korzyść takiego związku byłaby zupełnie na stronie Kolumbii, ponieważ Hayty, od lat 22 niepodległa, nie potrzebuje pomocy Narodu, który późnięy nabył swojej niepodległości. Nie chciała ona nigdy z nikim wniść w związek, aby mu nowych przyczynić nieprzyjaciół.

Ameryka Hiszpańska.

Prezydent Peru donosi Jenerałowi Boliwarowi, że herb Rzeczpospolity przez Kongres przyjęty jest tarcza z trzema polami, pierwsze po prawę niebieskie, na którym jest Vicunna (owca Vi-

gogńska) wpatrując się w takowe, na lewém drzewo chin, a pod obudwoma maleńkie z rogiem obfitości, z którego wypada srebrna i złota moneta; trzy symbola oznaczające bogactwa Peru z trzech Królestw natury. Nad tém Korona cywilna, a po bokach chorągwie narodowe. Bandera narodowa mieć powinna trzy pręgi pionowo stojące, wpośród których okręty Rządowe (nie prywatne) nżywać powinny powyższego herbu, otoczonego gałązką palmową i wawrzynową.

Portugalia.

Wyrokiem, datowanym w pałacu d'Ajuda 24. Czerwca w dniu imienia Króla, zezwolił Monarcha na zupełną amnestyją dla wszystkich osób, które należały do powstania w Cómbrze i Salvatiery, iak i do owego w Lizbonie z d. 30. Kwietnia 1824; wszystkie onym darował kary i zniósł sekwestr na ich dobra włożony. Jednakże od téy amnestyi wyiętych iest 8 osób; mianowicie Margrabia Abrantes, Anrade Negroa, Kapitan; Manuel de Aranjó; Verissimo, sierżant Policji i Cordeiro, woźnica domu Król:; wszyscy uwiezieni; de Paiva Rapozo, Oficer; de Paiva Rapozo, adwokat i Gamboa, Porucznik milicyi z Francoso, nie obecni. Te ósm osób wskazane są na wygnanie z Królestwa. Kommissyia woienna pod d. 24 Sierpnia r. z. złożona, iest zniesioną i wszystkie akta sprawy będą zapieczętowane i w archiwum Ministeryium Sprawiedliwości złożone.

Hiszpania.

Jenerał La Serna, dotąd Wice-Król Peru, otrzymał teraz pozwolenie przybyć do Madrytu. Z Bajonny udał się ón wprost do Króla, i prosił Monarchę mianować Sąd woienny, któryby postępowanie iego rozpoznał, ponieważ czynił wszystko, co można było dla utrzymania powagi Króla i interesu kraju macierzystego, i tylko nie-szczęśne wypadki, z powodu oporu iego podrzędnych przeszkodzić miały pomyślności iego przedsięwzięcia. Mówią, iż skarży się mocno nie tylko na Olanetę, ale i na Kanteraka i innych Jenerałów i Oficerów sztabowych, iakoteż na niektórych wyższych urzędników cywilnych. Jak słychać, ma być szczególna Kommissyia, w celu powzięcia wiadomości o wszystkich wypadkach w Peru i zdania w téy mierze Monarsze dostatecznej sprawy; w tym celu wszyscy woyskowi Hiszpańscy i urzędnicy cywilni, którzy powrócili z Peru i znajdują się w Bordeaux i innych portach Francuzkich, mieli otrzymać rozkazy powrócić do Hiszpanii. Wszyscy oczekują, czyli Jenerał Kanterak podda się temu rozkazowi?

Między Radą orderów i zarządem finansów wszczęły się spory względem zarządu dóbr cze-

rech orderów wojskowych, z których dochodów już pierwéj część przeznaczona była na opędzenie potrzeb kassy umarżającej. Wyrok Królewski odiał cały zarząd tych dóbr kapitule orderów i poddał ie zarządowi finansów.

Wyspy Jońskie.

Podług doniesień z Korfu, Lord Wyższy Kommissarz w towarzystwie swojego jeneralnego sztabu przy huku dział, udał się do sali zgromadzenia Parlamentu, i zamknął drugie posiedzenie drugiego Parlamentu mową treści następującej: »Czas waszych prac zbliżył się do końca i ja mam mocne zaufanie, że istotnie przyłożą się do pomysłności ludu Jońskiego. Wszystkie wasze działania miały zamiar ulepszenia stanu każdej klasy ludu. W ciągu terażniejszego posiedzenia uwolniliście własność od wielu więzów, które ją cisnęły, a które stawiając każdemu pożytecznemu usiłowaniu i zamiarom tamy, przeszkadzały wszelkim postępom. Jednakowoż postępowaliście w tej mierze z oględnością i względnością na zasady sprawiedliwości i słuszności. Ustawy swoje oparliście nie tylko na maxymach rozważnych i surowych, lecz we wszystkich czynnościach dąliście się powodować doświadczeniem. Nie mam zamiaru przywołać pojedynczych ustaw na tém posiedzeniu parlamentowem wydanych; iednakowoż niemogę pominąć aktu parlamentowego, który instytut kościelny w tém Państwie urządził i dopełnił iednego z nayważniejszych przepisów karty konstytucyjnej. Byliście oraz troskliwi o spieszne ulepszenie stanu duchowieństwa, a tak zapewniliście pomysłność ludu w iego nayważniejszej sprawie, mianowicie w onegoż religijném ukształceniu. Uchwalone na terażniejszym posiedzeniu odbudowanie miasta i wsi na wyspie Santa Maura, i wsparcie nieszczęsnych mieszkańców, przekonają maszą ludy tych Państw o mocném udziale i oycowskiéj troskliwości, iakie każda gałęź ustawodawstwa zawiera w sobie nietylko ku pomysłności, lecz i wsparciu ludu w nieochybnych nieszczęśliwych przypadkach. Władzy wykonawczéj dano wiele ważnych zleceń, aby podczas przerwy posiedzeń Parlamentu wasze ustawy były wykonane. Widziałem moie uprzednie zdanie spełnionem, że obradami Zgromadzenia kierować będzie umiarkowanie i gorliwość dla dobra publicznego, które nieustannie wasze postępowanie oznacza, i mam szczególną rozkosz wyznać szczerze, iż żadne tak liczące naradzające się Ciało, iak iest to Zgromadzenie, nie rozpoznawało tyle ważnych przedmiotów z większem uczuciem ducha zgody i z większą osobistą bezinteresownością. Jestem zupełnie przekonany, iż, jeżeli prace wasze na terażniejszym posiedzeniu były liczniejsze i dłużey

trwały iak pierwéj, odniesiecie z nich więcéj zadowolonia, gdy uważycie, że wszystkie te prace poświęcone były dobru konstytucyi, i wiem pewnie, że uzyskacie z tąd przyjemne i zaszczytne owoce, gdy z wzrostem bogactw pomysłności i szczęśliwości ludu Jońskiego zobaczycie rezultaty starań waszych. — Prezydent zgromadzenia odpowiedział na tę mowę, namienił on zaszczytnie tak o wysokiej protekcyi ludu Jońskiego iak i o zasługach Lorda Wyższego Kommissarza dla ludu Jońskiego, przywołał nayważniejsze ustawy na tem posiedzeniu Parlamentu uchwalone, i zakończył mowę swoją życzeniem o utrzymanie drogiego życia Króla, Protektora, i Lorda Wyższego Kommissarza.

Francya.

Król rozporządzeniem swoim z d. 6. Lipca zaleca utrzymać szkołę dla sztuk i rękodzieł w Chalons nad Marną, gdzie takowa dawno już istnieje, a w mieście Touluzie pozwala zaprowadzić szkołę weterynaryi. Rozporządzenie z tegoż samego dnia oznacza Członków jeneralnéj Rady handlu i rękodzieł stosownie do Król. rozporządzenia z d. 9. Lutego 1825 względem odnowienia onegoż Członków.

Monitor z d. 14. Lipca podaie zwyczajny wykaz działań kassy umarżającej w ciągu drugiego półrocza b. r. Takowa od d. 2. Kwietnia do 21. Czerwca zakupiła 5 procentowych wieczystych dochodów za 377286 fr.; 3 procentowych za 433097 a od d. 22. Czerwca 5 procentowych za 76768 fr.

P. Seguin kładzie w swoim regulatorze za podstawę, ceny różnych europejskich papierów Stanu, które P. Villele na posiedzeniu Deputowanych z d. 18. Marca wylicza, i dowodzi ztąd, że procent stoi cokolwiek więcéj nad 4 1/2 w Hollandyi, Wiedniu, Prusach, Rossyi, cokolwiek nad 3 1/2 w Anglii, więcéj iak 4 w Danii, więcéj 5 1/2 w Neapolu i więcéj 8 1/2 w Hiszpanii, w środku zaś 5 181/1000, coby Francuzkie 5 procentowe na 96 fr. 50 centy postawiło, czego przy obiegu 102 (iak piszę) procent na 4 9/10 spada.

W d. 12. i 13. Czerwca odbywały się rady handlowe pod przewodnictwem Króla.

Włochy.

W d. 8. Lipca nadsiaął do Rzymu drugi batalion C. K. pułku piechoty Xięcia Aloyzego Lichteusteina z Neapolu powracający pod dowództwem Pułkownika i dowodcy pułku Max. z Reisingen Reisinga i Majora Alex. Barona Linden i został przed bramą Flaminia rozłożony. Ponieważ Oyciec Święty na prośby Barona Frymonta,

Xięcia Antrodoco, dowodzącego Jenerała w niższych Włoszech, wszystkim przez Rzym przechodzącym wojskom Cesarzkim któreby choćby przynajmniej raz *in corpore* Kościół Watykański zwiedziły z przedsięwzięciem przyymowania N. Sakramentu dozwolił onym uzyskać odpust jubileuszowy, zatem wspomniany batalion udał się o godzinie 9 rano do owego Kościoła, a z tego na przyległy plac *Cortile de Belvedere*, gdzie Jego Świątobliwość z icdnego tamecznych balkonów udzielił onemuż swego błogostawienstwa apostołskiego.

Jego Świątobliwość Oyciec Święty mianował Kardynała Oppizoni Arcybiskupa Bologńskiego współczłonkiem kongregacyi oświecenia publicznego.

Arcybiskup Paryżki Quelen, wyjechał w d. 10. Lipca z Rzymu do Neapolu.

Królestwo Ichmość Sycylijscy dali śniadanie w d. 12. Lipca przed południem W. Xięstwu Toskańskiemu na okręcie swoim *il Vesuvio* stojącym w porcie Livorny, na które oprócz Gubernatora wezwane były najznakomitsze osoby obu Dworów, i będący w Liwornie Oficerowie sztabowi obu marynarek; na głównym maszcie wspomnionego admirałskiego okrętu powiewała bandera W. Xięcia.

Dnia następującego 13. Lipca, o godzinie 8 Królestwo Ichmość Sycylijscy udali się w towarzystwie W. Xięcia na wspomniany okręt admirałski, gdzie się najjaśniejsze Osoby pożegnały, poczem W. Xięże powrócił do Liworna a eskadra Sycylijska wyruszyła niebawem przy pomyslnym wietrze.

W. Xięstwo Toskańscy przybyli w d. 15. Lipca rano o godzinie 1 do Florencyi z podróży swojej do Liworna.

Szwajcaryja.

Na czwartem posiedzeniu Seymu w d. 8. Lipca potwierdzono stosunki handlowe Szwajcaryi z niektórymi zagranicznymi Państwami. Stosunki handlowe z Francją żadney nieuległy odmianie i dotąd niezaradzono na zażalenie w tej mierze Szwajcarvi, względem utrudnionego przewozu niektórych wyrobów Szwajcarskich przez Francją. Na notę Kommissarzów Związku, podaną przed kilku miesiącami dla rozpoznania względem wzajemnego handlu z Król. Niderlandzkim sprawującym interesu Hrabia Liederkerke, nie ieszcze nie odpowiedziano. Nota Król. Sardyńskiego sprawującego interesu z d. 8. Czerwca niedawno do Kantonu Zurich

zanesiona, mało stawia nadziei pomysłnych układów, i powody względem dawniej oświadczonej gotowości do tego nie zdają się więcéy istnieć; tymczasem notę tę dla bliższego rozpoznania odesłano do Kommissyi; równie teyże Kommissyi poruczono rozpoznać notę Ministra Spraw Zewnętrznych W. Xięstwa Badenskiego, która okazuje się wiele łatwości do rozpoczęcia układów względem odnowienia traktatu handlowego z Szwaycaryją.

Rossyja.

Cesarz Jegomość manifestem swoim z Carskiem Siele z d. 26. datowanym, ogłosił urzędowanie rozwiązanie Jey Cesarzowicowskiej Mości W. Xiężny Alexandry Federowny i rozkazał nowo narodzoną W. Xiężniczkę, która otrzymała imię Alexandry, wszędzie gdzie przystoi pisać i nazywać Jey Cesarz. Mością.

W d. 2. Lipca odbyły się wielkie obróty wojskowe na polu marsowym w obecności Cesarza Jegomości, dziedzicznego Xięcia Oranii i dziedzicznego Xięcia Sasko Weimarskiego. Podczas tychże obrótów po pierwszy raz mieli weterani liczący 15 do 20 lat służby nowo wprowadzone szewrony na lewem ramieniu.

Posel Francuzki Hrabia Ferronnays wyjechał do Karlsbadu, a Sekretarz legacyi P. Fontenay, będąc pod jego niebytność zawiadywał interesami.

Rzeczywisty tajny Radea Alopeus Posel na Dworze Berlińskim przybył tu za pozwoleniem na czas.

W skutek uchwały Komitetu Ministrów z d. 3. Maia b. r. w celu ożywienia handlu w nowo Rossyjskich prowincyach zmniejszono cło od wielu artykułów wprowadzanych i tak od potażu berkowizkiego miasto rubla 25 kop., pobierać będą cła 75 kop. sreb., od puda skór surowych zamiast 80, tylko 40 kopiek.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31go Sierpnia 1825 r. ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1 $\frac{1}{2}$, łót. 5. — detto po kr. 1, łót. 10. — bułka ordynaryjna po kr. 1 $\frac{1}{2}$, łót. 6 6 $\frac{1}{2}$ detto po kr. 1, łót. 13 4 $\frac{1}{2}$ — bochenek chleba białego po kr. 1, funt — łót. 22 1 $\frac{1}{2}$ — detto po kr. 3. funt 2 łót. 2 5 $\frac{1}{2}$ — detto po kr. 6, funt 4 łót. 5 4 $\frac{1}{2}$ — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 4. — detto po kr. 3, funt. 3 łót. 12 2 $\frac{1}{2}$ — detto po kr. 6, funt. 2 łót. 24 6 $\frac{1}{2}$ — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 2 łót. 30 5 $\frac{1}{2}$.

O zachowaniu tego wykazu przekonac się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oras wzywa się każdego, by wykorzenie przeciwne taryfic doniósł, a prócz zataieniu nazwiska, przyzwolitą odbierze nagrodę.

Do tego Numeru Gazety dołączony iest Numer 31. Rozmaitości.